

ogsaa have været inde paa, nemlig Lønningsfættene. Der har jeg nok hørt forstellige sige, at det er dog en forstræffelig daarlig Løn; disse 2,000 Kr. ere alt for lidt. Jeg vil dog gøre opmærksom paa, at for det første er det ikke 2,000 Kr. alene, men det er 2,000 Kr. foruden Embedsholig og en Jordlod paa 2 Tønder Hartkorn. Vilde vi nu sætte denne Jordlod saaledes, som Forslagsstillerne mene, eller som det staar i Lovforslaget, nemlig til 160 Kr. pr. Tønde Hartkorn — en absolut meget billig Takst — saa har man 320 Kr., som maa lægges til de 2,000 Kr., altsaa i det hele 2,320 Kr.; og har saa vedkommende Præst 2 Kirker, saa faar han 200 Kr. til, saa bliver det altsaa med disse 320 Kr. over 2,500 Kr. Nu mener jeg imidlertid, at i mange Tilfælde vilde de 160 Kr. pr. Tønde Hartkorn være for lidt; ofte kunne Præsterne have en langt større Afgift deraf, f. Eks. paa Lolland-Falster, hvor Jorpagtningssafgiften jævnlig er langt højere — det kender jeg fra de Jorpagtningssafgifter, som gives af Skolelodder. Derefter vil der i Virkeligheden under de nuværende Forhold kunne paaregnes en Jorpagtningssafgift af mindst 500 Kr. for Præstelodden, og saa bliver Lønnen altsaa 2500 Kr. foruden Tilfluddet, hvis der er 2 Kirker, saa at det hele bliver 2,700 Kr. Naar vi nu tænke paa, at i Almindelighed ere de fleste, som begynde med disse Embeder, ganske unge Mænd — det er jo, jeg havde nær sagt: desværre, saaledes, at de unge teologiske Kandidater komme ud som Præster lige saa hurtigt, de kunne komme; lige saa snart de have fyldt deres 25 Aar, kan en hel Del af dem faa Stilling som Præster, og det kan der være adskillig betænkeligt ved, hvad jeg dog ikke skal komme ind paa her — saa vil jeg dog sige, at for dem er ganske tilfældigt 2,700 Kr. eller 2,500 Kr. eller i det aller mindste 2,320 Kr. om Aaret og fri Bolig ikke nogen absolut uanstændig Løn, og jeg mener for Resten heller ikke, at Præster skulle have en uanstændig Løn; han skal være stillet saaledes, at han kan leve et nogenlunde økonomisk sorgfrit Liv og ikke behøve at være altfor bange for at kunne række en hjælpende Haand til et eller andet Sted, og der hører disse Midler til for at gøre det, selv om det gode Hjerte forudsættes. Nej, det, jeg har imod Lønningsforslaget, er ikke saa meget Sætternes Størrelse som Klassernes Fordeling. Jeg mener, at 50 Embeder til 4,500 Kr., altsaa med Lønning til 5,000 Kr., er meget lidt, naar man husker paa, at der er ca. 1,000 Landsbypræstefald her i Danmark; men det er jo noget, der kan tales om under

Forhandlingen om dette Forslag, at faa de forstellige Klasser fordelte efter et rimeligere Forhold end det, hvorefter de her ere fordelte. Der er blevet indvendt mod Forslaget, at Præsterne slet ikke skulde have Lønning — saa er der for Resten blevet sagt fra anden Side, at Præsterne netop skulde have Lønning, og at de skulde drive den selv, thi nu havde man opdaget, at det var egentlig det, at Præsten drev sin Lønning selv, og at han var Landmand ligesom de fleste af Folkene, der boede i Sognet, der skulde knytte Præsten og Sognebeboerne sammen. Det har jeg virkelig hørt fremsætte for Alvor, men det er dog alligevel en Misforstaaelse. Jordi Præsten driver sin Lønning selv, behøver han ikke at komme en eneste af sine Sognefolk nærmere. Jeg tror snarere, at det kan gaa omvendt, at driver han sin Lønning snavs, er der en og anden, der siger: Det er en stræffelig Bedrift, han driver, og driver han den godt, er der adskillige, der sige: Ja, se det har han Interesse for, men det andet, han skulde passe, bryder han sig ikke videre om! Men alligevel holder jeg paa, at Præsten bør have Lønning; thi han bør enten gennem sin egen Drift af Lønningen eller gennem Bortforpagtning kunne sikre sig de Forsler, som virkelig ere absolut nødvendige for Præsten, naar han bor ude paa Landet, og han bør, som det ogsaa er nævnt, ad den Vej kunne sikre sig Ting som Mælk, Smør, kort sagt de nødvendige Ting i Husholdningen. Derfor vil jeg holde stærkt paa, at Lønningen ikke bliver affastet; det vil efter min Mening være et altfor radikalt og altfor urigtigt Skridt at gaa.

Jeg er enig med det ærede Medlem for Besjle (Falkentjerne) i, at det vilde være heldigst, om disse to Love fulgtes ad, og jeg har allerede tidligere her anthydet, hvorfor jeg vilde ønske det, fordi jeg, som holder meget af de fri, kirkelige Love, vi have, godt kunde ønske, at vi kom videre frem ad den frikirkelige Udvikling, som der har været, og som jo for en Del er her hjemme. Men jeg indrømmer ogsaa, at skulde en Lov om Menighedens Deltagelse i Præstevalget ikke gaa igennem, kunde jeg dog nok ønske at faa en Lov som den i Princippet er i nærværende Forslag. Derimod er der en anden Ting, hvori jeg er uenig med det ærede Medlem fra Besjle. Han kom i sin for mig meget forstaaelige Glæde over Valgmenighedernes og den fri kirkelige Udvikling her hjemme til at bruge nogle Udtalelser, som efter min Mening ikke vare ganske korrekte. Det var Udtalelserne om, at det som Regel var saaledes, at Sognepræsterne vare Præster for de kirkelige